КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інститут управління
Кафедра педагогіки та управління закладом освіти

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
ЗП 4. «Методологія наукових досліджень»
2026 - 2027 навчальний рік

Викладач	Сущенко Андрій Віталійович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки та управління закладом освіти
Контактний телефон	+380970019802
Ідентифікатор та код доступу (Zoom / Google Meet)	249 853 5689 код доступу 1063
E-mail:	docanvisu@gmail.com
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/course/view.php?id=4923
Консультації	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю).

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Рівень вищої освіти	Другий (Магістерський)	
Галузь знань	А Освіта	
Спеціальність	А1 Освітні науки	
Освітня програма	Педагогіка вищої школи	
Форма навчання	Очна (денна), заочна	
Мова викладання	Українська	
Курс (рік навчання), семестр	Курс 1, семестр 1	
Цикл підготовки	Загальної підготовки	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Обсяг дисципліни	Кількість кредитів ECTS	3
	Загальна кількість годин	90
	Аудиторних годин	34
	Лекції	18
	Практичні	16
	Самостійна робота	56
Форма контролю	Залік	
Попередні компоненти (Пререквізити)		
Паралельні та подальші компоненти (Постреквізити)	ПП 8 Методи математичної статистики в освітній діяльності ПП 9 Курсова робота за спеціальністю А1 Підготовка та захист кваліфікаційних робіт	

МЕТА, ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни – формування у майбутніх магістрів визначених складових інтегральної, загальної та фахової компетентності в межах спеціальності А1 Освітні науки, змістовою основою яких є набуття знань, умінь, практичних навичок, способів мислення щодо розуміння процесу наукової діяльності, оволодіння методологічними та методичними основами наукового дослідження.

Завдання навчальної дисципліни:

– ознайомити здобувачів вищої освіти з методологічними основами наукового дослідження (модуль 1);
– сформувати первинні навички організації наукового дослідження (модуль 2);
– забезпечити формування навичок з написання і оформлення наукових праць здобувачів вищої освіти (модуль 3).

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

– структуру методологічного апарату дослідження (проблема, мета, завдання, об'єкт, предмет, гіпотези) та сучасні парадигми освіти;
– класифікацію теоретичних та емпіричних методів, а також етапи організації та проведення педагогічного експерименту;
– норми академічної доброчесності, етичні вимоги та вимога щодо структури кваліфікаційних/наукових робіт;
– порядок оприлюднення та апробації результатів дослідницьких й інноваційних проєктів у міжнародному та національному контексті.

Після вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

– коректно формулювати методологічний апарат (мету, завдання, об'єкт, предмет) та наукові гіпотези;
– добирати та реалізовувати теоретичні й емпіричні методи збору даних, а також формувати вибіркову сукупність;
– застосовувати принципи академічної доброчесності та запобігати порушенням авторського права під час роботи з джерелами;
– структурувати кваліфікаційну роботу та готувати матеріали для публікацій і презентації інноваційних проєктів.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх наук.

Загальні компетентності

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 10. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК 1. Здатність проєктувати і досліджувати освітні системи.

СК 2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

СК 7. Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.

Програмні результати навчання

РН 1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

РН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

РН 6. Розробляти та реалізовувати інноваційні й дослідницькі проєкти у сфері освіти/педагогіки та міждисциплінарного рівня із дотриманням правових, соціальних, економічних, етичних норм.

РН 9. Здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Методологічний апарат та методи педагогічного дослідження

Тема 1.1. Методологічний апарат педагогічного дослідження

Лекція 1. Специфіка та понятійно-категоріальний апарат наукових досліджень в галузі освіти.

Лекція 2. Проектування методологічного апарату: об'єкт, предмет, мета, завдання та гіпотеза.

Тема 1.2. Методи науково-педагогічних досліджень

Лекція 3. Класифікація методів науково-педагогічного дослідження.

Лекція 4. Методологія та етапи організації педагогічного експерименту.

Розділ 2. Наукова інформація, апробація та оформлення досліджень

Тема 2.1. Пошук, систематизація та критичний аналіз наукових джерел

Лекція 5. Моніторинг та пошук інформації у наукометричних базах Scopus, WoS, Google Scholar.

Лекція 6. Інституційний репозитарій та робота з електронними каталогами бібліотек.

Тема 2.2. Оформлення та оприлюднення наукових результатів

Лекція 7. Вимоги до написання, структуризації та оформлення наукових статей.

Лекція 8. Структурно-композиційні вимоги до підготовки магістерських кваліфікаційних робіт.

Лекція 9. Нормативні вимоги щодо авторського права, цитування та перевірки на плагіат.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль результатів навчання та рівня сформованості компетентностей здобувачів здійснюється на засадах прозорості та академічної доброчесності відповідно до Положення про критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Класичному приватному університеті. http://virtuni.education.zp.ua/info_cpu/node/5478

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю:

Вхідний контроль: проводиться на початку вивчення курсу з метою визначення рівня підготовки студентів до вивчення певної дисципліни, або загального рівня підготовки студентів за попередній період навчання. Здійснюється у формі вступного бліц-опитування або тестування.

Поточний контроль: здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних та семінарських (практичних, лабораторних) занять, перевірки завдань самостійної роботи, виконання тестів на Віртуальній аудиторії КПУ. Включає оцінювання теоретичної підготовки (усні відповіді, активність у дискусіях, тести) та перевірку практичних навичок (виконання кейсів, розрахунків, лабораторних робіт, індивідуальних завдань за темами тощо).

Семестровий (підсумковий) контроль: проводиться у формі екзамену та передбачає виконання підсумкової контрольної роботи, тесту або завдань за матеріалом усього курсу.

Особливість оцінювання: всі види вхідного, поточного і семестрового контролю оцінюється викладачем за **100-бальною шкалою**.

- практичні заняття : 28% семестрової оцінки; максимальна кількість балів -28
- індивідуальне завдання- 10% семестрової оцінки; максимальна кількість балів - 10
- контрольні заміри (модулі): 12% семестрової оцінки; максимальна кількість балів - 12
- залік50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50

Підсумкова максимальна кількість балів 100

Для оцінювання студентів використовується система накопичування балів. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ» підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу та шкалу ECTS.

Загальний підсумковий бал за дисципліну (за 100-бальною шкалою) формується як середньозважена величина на основі всіх поточних і підсумкових оцінок здобувача, отриманих протягом семестру, з урахуванням питомої ваги кожного виду діяльності.

Підсумковий бал = ($B_{вхід.} \times k_{вхід.}$) + ($B_1 \times k_1$) + ($B_2 \times k_2$) +… +($B_n \times k_n$) + ($B_{екз.} \times k_{екз.}$)

де:

$B_{вхід.}$ – бал за виконання завдань вхідного контролю, виставлений за 100-бальною шкалою *(за наявністю)*; $k_{вхід.}$ – ваговий коефіцієнт вхідного контролю (як правило $k_{вхід.}$=0. Оцінка вхідного контролю не впливає на загальну оцінку з дисципліни і є інформацією для викладача щодо рівня індивідуальної готовності студентів вивчати дану дисципліну);

B_1, B_2, B_3,…., B_n – бали за виконання завдань поточного контролю на практичних (семінарських) заняттях, самостійної та індивідуальної роботи, виставлений за 100-бальною шкалою; k_1, k_2, k_3,…., k_n – вагові коефіцієнти відповідного виду контролю;

$\boldsymbol{B}_{\text{екз.}}$ – бал за підсумковий семестровий контроль (екзамен), виставлений за 100-бальною шкалою *(за наявністю)*; $\boldsymbol{k}_{\text{екз.}}$ – ваговий коефіцієнт підсумкового семестрового контролю (екзамену).

Сума вагових коефіцієнтів поточного та підсумкового контролю дорівнює 1

$$\boldsymbol{k_1 + k_2 + k_3 + ... + k_n + k_{\text{екз.}} = 1}$$

Структура компонентів оцінювання та їх питома вага

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
Розділ 1. Методологічний апарат та методи педагогічного дослідження	**100**	**0,3**	**30**
Тема 1.1. Методологічний апарат педагогічного дослідження	100	0,04	4
Лекція 1. Специфіка та понятійно-категоріальний апарат наукових досліджень в галузі освіти	100	0,05	5
Формулювання та обґрунтування теми, мети й концепції наукового дослідження	100	0,04	4
Лекція 2. Проектування методологічного апарату: об'єкт, предмет, мета, завдання та гіпотеза	100	0,02	2
Моделювання методологічної картки магістерського дослідження	100	0,03	3
Тема 1.2. Методи науково-педагогічних досліджень	100	0,03	3
Лекція 3. Класифікація методів науково-педагогічного дослідження	100	0,03	3
Лекція 4. Методологія та етапи організації педагогічного експерименту	100	0,03	3
Розробка програми та діагностичного інструментарію педагогічного експерименту	100	0,03	3
Розділ 2. Наукова інформація, апробація та оформлення досліджень	**100**	**0,3**	**30**
Тема 2.1. Пошук, систематизація та критичний аналіз наукових джерел	100	0,02	2
Лекція 5. Моніторинг та пошук інформації у наукометричних базах Scopus, WoS, Google Scholar	100	0,02	2
Практикум із бібліографічного пошуку в базах Scopus, WoS та репозитарії КПУ	100	0,02	2
Лекція 6. Інституційний репозитарій та робота з електронними каталогами бібліотек	100	0,02	2
Критичний аналіз та систематизація наукових джерел за допомогою Zotero / Mendeley	100	0,02	2
Тема 2.2. Оформлення та оприлюднення наукових результатів	100	0,02	2
Лекція 7. Вимоги до написання, структуризації та оформлення наукових статей	100	0,02	2
Написання та оформлення тексту наукової статті за вимогами ДСТУ	100	0,04	4
Лекція 8. Структурно-композиційні вимоги до підготовки магістерських кваліфікаційних робіт	100	0,02	2
Опрацювання розділів кваліфікаційної магістерської роботи	100	0,04	4
Лекція 9. Нормативні вимоги щодо авторського права, цитування та перевірки на плагіат	100	0,02	2
Моделювання процедури апробації та передзахисту наукових результатів	100	0,04	4
Залік	**100**	0,4	**40**
Разом	**100**	**1**	**100**
Додаткові досягнення з навчальної дисципліни	**До 10**		

Види навчальної діяльності здобувача	Шкала оцінювання завдання	Ваговий коеф.	Питома вага у загальній оцінці
(за наявністю) Результати науково-дослідної діяльності здобувача, зокрема за такі активності: – участь у предметних олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт з навчальної дисципліни; – участь у засіданнях наукових гуртків, зокрема в обговореннях у форматі круглих столів, присвячених актуальним темам з навчальної дисципліни; – публікації результатів досліджень у вигляді наукових статей, тез доповідей, а також виступи на наукових конференціях.	**балів**		

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
90–100	A	Відмінно	Здобувач демонструє глибокі системні знання методології наукових досліджень, вільно володіє методами наукового аналізу, аргументації та інтерпретації результатів. Самостійно формулює дослідницьку проблему, обґрунтовує актуальність, застосовує теоретичні й методологічні підходи. Бездоганно виконує практичні завдання, створює наукові тексти, здійснює порівняльний аналіз, візуалізує результати та аргументовано презентує власний дослідницький проєкт.
82–89	B	Добре	Здобувач демонструє ґрунтовні знання теоретичних і методологічних засад наукових досліджень, самостійно визначає дослідницьку проблему, формулює тези та аргументує висновки. Застосовує методи аналізу й порівняння, дотримується вимог наукового стилю. Успішно виконує практичні завдання, готує аналітичні матеріали та презентує дослідницький проєкт, допускаючи лише незначні неточності.
75–81	C	Добре	Здобувач володіє основними поняттями та методами наукових досліджень, розуміє етапи підготовки дослідницького проєкту. Здатний формулювати проблему, аналізувати наукові джерела, здійснювати порівняльний аналіз і структурувати науковий текст. Виконує практичні завдання, проте допускає окремі недоліки в аргументації, інтерпретації результатів та презентації дослідження.
67–74	D	Задовільно	Здобувач демонструє базові знання методології наукових досліджень, розуміє основні етапи дослідницької роботи та принципи побудови наукового тексту. Здатний виконувати нескладні аналітичні завдання, проте має труднощі з формулюванням дослідницької проблеми, обґрунтуванням висновків і

100-бальна система	шкала ЄКТС	Національна шкала	Характеристика вимог та критеріїв оцінювання
			застосуванням методів аналізу. Практичні завдання виконує частково самостійно, потребує допомоги викладача.
60–66	E	Задовільно	Здобувач володіє мінімально необхідними знаннями з основ наукових досліджень, має фрагментарне уявлення про методологію, структуру та зміст наукової роботи. Відповіді поверхові, аргументація недостатня. Під час підготовки наукових текстів, аналізу джерел і виконання практичних завдань допускає суттєві помилки, потребує постійної допомоги викладача.
35–59	FX	Незадовільно	Здобувач демонструє недостатній рівень знань методологічних засад наукових досліджень, не володіє належним чином методами наукового аналізу. Не здатний самостійно визначити дослідницьку проблему, сформулювати тези, здійснити порівняльний аналіз та обґрунтувати висновки. Практичні завдання виконує з грубими помилками або не в повному обсязі.
1–34	F	Незадовільно	Здобувач не демонструє необхідних знань методології наукових досліджень, не розуміє основних етапів організації дослідницької роботи та принципів наукового аналізу. Не здатний підготувати науковий текст, проаналізувати джерела або презентувати дослідницький проєкт навіть за допомогою викладача. Не досягнув передбачених дисципліною результатів навчання.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: 100-БАЛЬНА, НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо термінів виконання завдань та перескладання	З огляду на безпекову ситуацію, повітряні тривоги та перебої з електропостачанням, освітній процес базується на принципах гнучкості та академічної підтримки. Усі завдання виконуються здобувачами в асинхронному режимі без застосування штрафних санкцій чи зниження балів за порушення первинних термінів, якщо затримка зумовлена об'єктивними обставинами непереборної сили. Здавання та перескладання пропущених завдань чи тем здійснюється у зручному для студента темпі протягом семестру за погодженням із викладачем без будь-яких обмежень.
Політика академічної доброчесності	Здобувачі освіти зобов'язані неухильно дотримуватись принципів академічної доброчесності під час виконання усіх видів навчальної, наукової та творчої діяльності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання та академічне шахрайство. Здобувачам освіти забороняється вдаватися до будь-яких форм академічного шахрайства, зокрема: використовувати під час контрольних заходів заборонені матеріали або технічні засоби; посилатися на джерела, які не використовувались у роботі; здавати роботи з однаковим змістом, підготовлені різними особами. У разі встановлення порушення академічної доброчесності до здобувача освіти можуть бути застосовані такі заходи академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо), повторне вивчення відповідного освітнього компонента або відрахування з університету.
Політика щодо відвідування занять в умовах воєнного стану	Відвідування навчальних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим відповідно до затвердженого розкладу. *Організація освітнього процесу в умовах загрози та повітряних тривог* У разі включення сигналу «Повітряна тривога» під час проведення занять у режимі реального часу (Zoom / Google Meet) або перебування в приміщеннях Університету, проведення синхронного заняття негайно припиняється, а всі учасники освітнього процесу зобов'язані перейти до укриттів. Навчальне заняття, перерване через сигнал «Повітряна тривога» або яке не відбулося через її тривалість, автоматично переводиться в асинхронний режим. Відсутність здобувача освіти на синхронній конференції під час повітряної тривоги, відсутності електроенергії або зв'язку не є підставою для виставлення заборгованості чи зниження підсумкової оцінки, за умови опрацювання навчального матеріалу та виконання завдань в асинхронному режимі. *Застосування дистанційних технологій та форс-мажорних обставин* У разі переходу університету або його окремих структурних підрозділів на навчання із використанням дистанційних технологій через безпекову ситуацію чи інші форс-мажорні обставини, освітній процес регулюється *«Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти з використанням дистанційних технологій при обмежені або відсутності фізичного відвідування закладів освіти здобувачами з причин непереборної сили (природні катаклізми, заходи карантинного порядку та інші форс-мажорні обставини) в «Класичному приватному університеті».* Формат участі у дистанційних заняттях адаптується до поточних технічних можливостей та умов безпеки здобувачів і викладачів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Byrka, M.F., Sushchenko, A.V., Svatiev, A.V. Mazin, V.M., & Veritov, O.I. (2021). A New Dimension of Learning in Higher Education: Algorithmic Thinking. Propósitos y Representaciones, 9(SPE2), e990. Doi: http://dx.doi.org/10.20511/pyr2021.v9nSPE2.990

2. Алексєєнко Т. А., Сушанко В. В. Основи педагогічного експерименту і кваліметрії: Навч.-метод. посібник. Чернівці: Рута, 2003. 41 с.

3. Лузан П. Г., Сопівник І. В., Виговська С. В. Основи науково-педагогічних досліджень: навчальний посібник. Київ: ДАКККіМ, 2008. 248 с.

4. Зацерковний В. І., Тішаєв І. В., Демидов В. К. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.

Допоміжна

5. Лаврентьєва Г. П., Шишкіна М. П. Методичні рекомендації з організації та проведення науково-педагогічного експерименту. Київ: ІІТЗН, 2007.

6. Хриков Є. М. Методологія педагогічного дослідження: монографія. Харків: ФОП Панов А. М., 2017. 237 с.